

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/4607,quotIt039s-All-About-Strategyquot-wywiad-z-szefem-BBN-dla-Warsaw-Voice.html>

04.03.2024, 04:52

15.05.2013

"It's All About Strategy" - wywiad z szefem BBN dla Warsaw Voice

Prezentujemy treść wywiadu przeprowadzonego z szefem Biura Bezpieczeństwa Narodowego opublikowanego w majowym wydaniu magazynu Warsaw Voice. Z ministrem Stanisławem Koziejem rozmawiali redaktorzy Andrzej Jonas oraz Witold Żygulski. (Tłumaczenie na język polski zamieszczone zostało poniżej oryginalnej wersji)

Prof. Gen. Stanisław Koziej, chief of the Polish president's National Security Bureau (BBN), talks to Andrzej Jonas and Witold Żygulski.

Warsaw Viuce: Is Poland safe and secure?

This is, without a doubt, the most difficult question that someone who professionally deals with national security issues could be asked. We should start by noting that security is a process, not a state of affairs. Therefore we can say that Poland is safe today. But all this is about something else though—namely thinking about these issues within a certain time frame—a year, five years or 10 years. With such a perspective, we can no longer be so sure that we are safe. Change is all around us, many trends cannot be predicted, and in order to ensure security, we should be also prepared for situations that are not very probable today.

What are the pillars of Poland's security today?

The most important pillar of the national security system is the country's own potential in terms of defense, the economy, diplomacy, etc. There are also external pillars: NATO, the European Union as well as the strategic partnerships and good relations that we have been steadily creating with other countries and organizations.

NATO has its own army; the European Union does not for the time being...

In fact, both these organizations do not have their own separate armed forces. NATO forces are at the disposal of the member states, except that, unlike the EU, the Alliance has developed effective mechanisms for organizing and using them. This ensures that national combat capabilities can be used effectively for common defense.

As for NATO, we were convinced for many years that this most effective and largest military alliance in history would be able to protect Poland effectively against any possible external threats. But in recent years it has become increasingly clear that NATO is not a universal remedy for all the security problems of the contemporary world. Conceptually, the Alliance was expected to effectively defend its members against one particular threat in the form of the big global confrontation threat that was lurking during the Cold War era. NATO was conceived and organized for this very purpose. All the members of the Alliance were equally in danger, which is why no one thought about the need to achieve some kind of internal consensus at that time. It was obvious that in the case of a big war everyone would be defending one another by working together. However, for at least a decade—in fact, I can risk saying that since the attack on the World Trade Center on Sept. 11, 2001—unusual so-called asymmetric threats have been appearing and even coming to the fore. For example, these include attacks that

do not seek to seize control of the territory of a country but only to inflict heavy damage on that country, for instance by means of a single missile strike, diversion or an attack using conventional weapons. A separate group of asymmetric threats are threats of attacks in cyberspace which are becoming more and more severe in many parts of the world.

In the face of these new, asymmetric threats, NATO's effectiveness is not so certain anymore, because they affect the various NATO members to a different extent. For some countries these threats are a serious problem, while others are not affected at all. It is therefore necessary to reach consensus on how to respond to such threats. This, however, is a long-term process and in some cases consensus cannot be reached. Therefore, while building one's own national security pillar, we have to focus, above all, on those types of threats with which we would have to deal on our own, without the support of NATO, at least for some time.

Today, as is known, a missile defense system is our priority in creating our own pillar of security. But in the next decade, as President Bronisław Komorowski recently noted, a system for preventing cyberspace attacks could and even should become such a priority. Poland is at an initial stage of developing measures to protect itself against this threat. We do not yet have a coherent cyberspace security strategy and this issue is one of the key challenges for the National Security Bureau as well. This year, together with the government, we would like to start working on a document to draw up the guidelines for such a strategy.

Let's talk about the European pillar of the Polish security system. How do you assess its role and effectiveness?

It is weak and strategically promising at the same time. This is a great opportunity for Poland but, unfortunately, it's not a certain thing. The problem with the EU common security policy is that there is still no concept as to how it should be shaped.

In the case of the small joint EU battle groups it is not even really known in what situations and how these should be used, how they should operate and who should be in charge of them. Of course, one of the reasons for the EU's weakness in this area is the economic and financial crisis which forces us to focus on something other than the common security system. But, in my opinion, an equally important reason for these weaknesses is the completely outdated strategic foundation of the EU—the European Security Strategy dating back to 2003. Few people actually remember that this strategy still exists, not to mention taking it into account or respecting its principles. Without such a strategy, it is difficult to imagine any effective action in the field of security. Making a policy without a strategy is like holding a conversation without a plan—it degenerates into blather. This is about what the EU security and defense policy looks like today. We believe, and President Bronisław Komorowski has been mentioning this regularly during his meetings with heads of other EU states for at least two years, that the strategic foundations of the European security system need to be revised. A good argument in favor of such a revision is the case of the recent intervention in the face of the threat of a new war with Islamic fundamentalists in Mali. The EU has been debating such an intervention for months and did not come to any conclusion. Finally, France had to start the operation alone. It is difficult to find a more convincing example. We just have to do something so that the decision making process doesn't have to be started from scratch on each occasion.

What, in your opinion, is needed to reach an agreement on the EU security system: political will or economic capacity?

Both. However, I think that the starting point should be different—identification of the strategic interests of the European Union. This is of course difficult because of the difference between the national interests of individual member states. Still, believing that common universal values will be enough to make the EU work more effectively is a bit naive. The experience of the last several years shows that in a time of crisis everyone quickly slips into a routine based on looking after their national interests, and thinking in terms of what's best for their

own country. Nevertheless, I am convinced that drawing up a catalog of common interests of the member states, which essentially means defining the mission of the EU in the field of security, is of key importance to the development of a common EU security system.

In a situation where it's impossible to effectively define a strategy, wouldn't it be better to try to set partial goals?

Seneca said that if we do not know to what port we are going, the winds will never be favorable. If we do not have a strategic target, we won't do much. Is the EU stuck in chaos? I don't think so. We have to try to define a common strategic objective, even a small one, accepted by all.

An example of cooperation in this area is the activities initiated by Poland as part of the Visegrad Group [which consists of Poland, the Czech Republic, Slovakia, and Hungary]; Poland is holding the rotating presidency of the Visegrad Group at the moment. During a recent joint meeting, we managed to generate the foundations of common strategic interests in security issues. We will now present them gradually to other members of the European Union and suggest the same method of discussion. Maybe it will be possible to do the same in a bigger group? In the near future, we will meet with officials from the Baltic states—Lithuania, Latvia and Estonia.

In your view, how much time will it take the EU to realize that it needs a common security system?

We would like to bring about a situation in which the November meeting of the European Council will decide to go ahead with the procedure for working out a common security strategy. Then, as practice shows, we will need one, maybe two years. Perhaps, in order to draw up such a document, a group of "wise men" will be established, similar to the one that developed the guidelines for the strategic NATO reform a few years ago. If it turns out that the guidelines of the EU security strategy are ready in 2014 or 2015, I would be very happy. Once we have the same priorities, we will be able to focus on specific tasks, such as setting the rules for the operations of the EU battle groups I mentioned.

Now to the Polish pillar of the national security system. That pillar seems to be economic and technological in nature rather than political and organizational. Do you agree?

A strong foundation of the Polish pillar is the principle that 1.95 percent of the country's gross domestic product is earmarked for defense. This principle, established in 2001 [when President Bronisław Komorowski was defense minister], is what I think all NATO and EU countries envy us for today. Having a law that makes defense expenditure related to economic growth and the financial condition of the state is the healthiest possible system to ensure transparency in the system for financing national security.

When planning the development of the country, we can set aside specific amounts of money that will be allocated for the modernization of the armed forces and build detailed programs for this modernization process. This also makes it easier to invite tenders, along transparent rules, for the delivery of arms and other military technologies from potential suppliers including our international partners. That's why Poland is an attractive market for defense-sector companies from many countries—the terms and conditions under which they will be seeking contracts are known; and the program for the modernization of the Polish armed forces as well as the detailed priorities of this program are also clear. This has benefits that go far beyond the realm of defense. Such a situation stimulates the development of Polish munitions factories, increases employment and facilitates access to new internationally renowned technologies, which are also used for civilian purposes.

Incidentally, even though the level of defense spending is guaranteed by law, taking full advantage of this fact requires not only good organization and an appropriate approach from the armed forces and those managing them, but also an active approach from the Polish defense industry. What I mean is above all international cooperation. The capacity of the Polish defense industry is still too small to handle various projects on its own like global giants do. Nor is it in a position to handle all the ambitious orders from our armed forces on its own. But,

when working with foreign bidders, the Polish defense industry can and should play a very important role in the modernization of the Polish armed forces, especially in the process of making armaments and army equipment suitable for Polish use, which is a priority for the Polish authorities. Our strategic principle is to give preference to those international partners who are willing to work more closely with the Polish defense industry while carrying out specific projects.

Has the 10-year program for modernizing the Polish armed forces been planned in detail yet?

The program for the 2013-2022 period sets a number of priority projects such as air and missile defense, a helicopter program, modernization of the navy, information systems, precision ammunition, unmanned aircraft etc. Each of these programs has its own path of implementation, from the announcement of the terms to inviting international partners to work together and launching tenders. Some of these programs are already under way, others are at a preparatory stage. The most important project, the construction of a missile defense system, is governed by special conditions including guaranteed financial security mechanisms. Under a decision made by the president, at least 4 to 5 percent of the Defense Ministry's budget will be set aside for this program.

Tłumaczenie wywiadu z szefem BBN ministrem Stanisławem Koziejem opublikowanego w majowym wydaniu magazynu Warsaw Voice

Szef prezydenckiego Biura Bezpieczeństwa Narodowego minister Stanisław Koziej rozmawia z Andrzejem Jonaszem oraz Witoldem Żygulskim.

Warsaw Voice: Czy Polska jest dziś bezpieczna?

Stanisław Koziej, szef BBN: To bez wątpienia najtrudniejsze pytanie, jakie można postawić człowiekowi, który profesjonalnie zajmuje się problematyką bezpieczeństwa państwa. Zacząć trzeba od przypomnienia, że bezpieczeństwo to proces, a nie stan. Dziś, zatem możemy powiedzieć, że Polska jest bezpieczna. Chodzi jednak o co innego, o myślenie o tym w pewnym horyzoncie czasowym - roku, pięciu czy dziesięciu lat. Wtedy już nie możemy być tak pewni, że nic nam nie grozi. Wszystko wokół się zmienia, wielu zjawisk nie można przewidzieć, zaś żeby zapewnić bezpieczeństwo, należy być przygotowanym również do sytuacji, które mają dziś bardzo niski stopień prawdopodobieństwa. O nasze bezpieczeństwo musimy nieustannie się troszczyć i stale, systematycznie zabiegać. Bezpieczeństwo każdego państwa leży bowiem przede wszystkim w jego własnych rękach.

Jakie są dziś filary bezpieczeństwa Polski?

Najważniejszym filarem systemu bezpieczeństwa narodowego jest własny potencjał: obronny, ekonomiczny, dyplomatyczny etc. Pozostałe to filary zewnętrzne: Sojusz Północnoatlantyczny, Unia Europejska oraz partnerstwa i dobrosąsiedztwa strategiczne, jakie powoli udaje nam się tworzyć z innymi państwami i podmiotami.

NATO dysponuje własnymi wojskami, Unia Europejska - jeszcze nie...

Prawdę powiedziawszy, obie te organizacje nie mają własnych, oddzielnych sił zbrojnych. Siły NATO także znajdują się w dyspozycji państw członkowskich, tyle że w odróżnieniu od UE, Sojusz ma wypracowane skuteczne mechanizmy ich organizacji i użycia. To gwarantuje, że narodowe potencjały bojowe mogą być sprawnie wykorzystywane dla wspólnej obrony.

Jeżeli chodzi o NATO, to przez wiele lat byliśmy przekonani, że ten najskuteczniejszy i największy sojusz wojskowy w historii jest w stanie skutecznie ochronić Polskę przed wszelkimi możliwymi zagrożeniami z zewnątrz. Jednak w ostatnich latach widać coraz wyraźniej, że NATO nie jest uniwersalnym lekiem na wszystkie problemy bezpieczeństwa, jakie niesie współczesność. W założeniach Sojusz miał skutecznie bronić swych członków przede

wszystkim przed jednym zagrożeniem, jakim była wielka konfrontacja globalna, grożąca w czasach Zimnej Wojny. NATO zostało wymyślone i zorganizowane dla tego celu. Wielkie zagrożenie w równym stopniu dotyczyło wszystkich członków Sojuszu, dlatego nikt się wówczas nie zastanawiał nad potrzebą osiągnięcia jakiegoś wewnętrznego konsensusu. Wiadomo było, że w przypadku wielkiej wojny wszyscy będą się bronić wspólnie.

Jednak od co najmniej dekady - można zaryzykować tezę, że od ataku na World Trade Center 11 września 2001 roku - pojawiają się, a nawet wychodzą na pierwsze miejsca, tak zwane zagrożenia asymetryczne, nietypowe. Przykładem mogą być ataki, które nie zakładają opanowania terytorium danego państwa, a tylko zadanie mu poważnych strat, np. pojedynczym uderzeniem raketowym, dywersją czy ostrzałem bronią konwencjonalną. Oddzielną grupą zagrożeń asymetrycznych są zagrożenia atakami przeprowadzanymi w cyberprzestrzeni, które są coraz bardziej dokuczliwe w wielu regionach świata.

W stosunku do tych nowych, asymetrycznych zagrożeń, skuteczność NATO nie jest już taka pewna, ponieważ w różnym stopniu dotyczą one państw natowskiej wspólnoty. Dla jednych są poważnym problemem, dla innych nie znaczą zupełnie nic. Pojawia się więc kwestia uzyskania konsensusu, co do reakcji na takie zagrożenia. Proces ten jest jednak długotrwały, a wobec niektórych zagrożeń można postawić tezę, że osiągnięcie konsensusu nie będzie możliwe w ogóle. Dlatego też, budując własny filar bezpieczeństwa państwa, musimy ukierunkowywać go przede wszystkim na te rodzaje zagrożeń, wobec których, przynajmniej przez jakiś czas, musielibyśmy działać samodzielnie, bez wsparcia NATO.

Dziś priorytetem tworzenia własnego filaru bezpieczeństwa jest jak wiadomo system obrony przeciwrakietowej. Ale już w perspektywie kolejnej dekady - co podkreślał ostatnio prezydent Bronisław Komorowski - takim priorytetem może i powinien stać się system zapobiegania atakom w cyberprzestrzeni. Polska znajduje się w bardzo początkowym okresie tworzenia zabezpieczeń przed tym zagrożeniem. Nie mamy jeszcze spójnej strategii cyberbezpieczeństwa i to zagadnienie jest jednym z ważniejszych wyzwań, także dla Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Chcielibyśmy w tym roku, wspólnie z rządem, zainicjować tworzenie dokumentu precyzującego założenia takiej strategii.

Przejdźmy do europejskiego filaru systemu polskiego bezpieczeństwa - jak Pan ocenia jego rolę i skuteczność?

Jest on równocześnie słaby i strategicznie obiecujący. To ogromna szansa dla Polski, ale niestety niepewna. Kłopot ze wspólną polityką bezpieczeństwa UE polega na tym, że nadal nie ma na nią pomysłu. Nawet, co do idei niewielkich wspólnych grup bojowych nie wiadomo za bardzo, w jakich sytuacjach i jak powinny być używane, jak one mają działać, jak miałyby być dowodzone. Oczywiście, jednym z powodów słabości UE w tej dziedzinie jest kryzys gospodarczy i finansowy, zmuszający nas do koncentrowania się na czymś innym niż wspólny system bezpieczeństwa. Ale moim zdaniem równie ważnym powodem tych słabości jest zupełnie zdezaktualizowany fundament strategiczny Unii - Europejska Strategia Bezpieczeństwa z 2003 roku. Mało kto pamięta, że w ogóle jeszcze istnieje, nie mówiąc o uwzględnianiu jej w działaniach czy kierowaniu się przyjętymi w niej ustaleniami. Bez takiej strategii trudno wyobrazić sobie jakiegokolwiek skuteczne działanie na polu bezpieczeństwa. Prowadzenie polityki bez strategii, to jak prowadzenie rozmowy bez planu: wychodzi głądzenie. Taką mamy dziś politykę bezpieczeństwa i obrony UE.

Uważamy - i od co najmniej 2 lat regularnie mówi o tym prezydent Bronisław Komorowski na spotkaniach z głowami państw UE - że istnieje potrzeba nowelizacji fundamentów strategicznych systemu bezpieczeństwa europejskiego. Dobrym argumentem za tym jest chociażby sprawa niedawnej interwencji wobec zagrożenia nowej wojny z islamskimi fundamentalistami w Mali. Unia Europejska debatowała o tym miesiącami i do niczego nie doszła. W końcu Francja musiała samodzielnie inicjować operację. Trudno o bardziej przekonujący przykład. Trzeba po prostu coś zrobić, aby za każdym razem procesu decyzyjnego nie rozpoczynać "od założenia Rzymu".

Co jest potrzebne do osiągnięcia porozumienia co do systemu bezpieczeństwa Unii; czy chodzi Pana zdaniem o wolę polityczną czy poziom zdolności ekonomicznej?

Konieczne są obie te rzeczy. Jednak moim zdaniem punktem wyjścia powinno być co innego: identyfikacja interesów strategicznych Unii. To oczywiście jest trudne ze względu na różnicę interesów narodowych poszczególnych jej członków. Natomiast wiara w to, że dla skutecznej Unii wystarczą wspólne uniwersalne wartości, wydaje się być nieco naiwna. Doświadczenia ostatnich lat uczą, że w momencie kryzysu każdy wraca szybko do swoich interesów narodowych, do swojej racji stanu. Niemniej jednak jestem przekonany, że ustalenie katalogu wspólnych interesów państw członkowskich, czyli tak naprawdę zdefiniowanie misji UE w dziedzinie bezpieczeństwa, jest kluczowe dla dalszych prac nad wspólnym systemem bezpieczeństwa UE.

Czy nie lepiej jednak - w sytuacji, gdy nie da się skutecznie wyznaczyć strategii - próbować wyznaczać cele cząstkowe, działać według zasady "krok po kroku"?

Jeżeli nie będziemy mieli punktu docelowego, nasze cząstkowe kroki prawdopodobnie szybko staną się chaotyczne. Seneka mówił, że jeżeli nie wiemy, do jakiego portu zmierzamy, nigdy wiatry pomyślne nie będą nam wiały. Jeśli nie mamy celu strategicznego, niewiele zdziałamy. Czy jesteśmy w Unii skazani na chaos? Moim zdaniem nie. Musimy spróbować zdefiniować strategiczny cel, choćby niewielki, ale wspólny, zaakceptowany przez wszystkich.

Przykładem współpracy w tej dziedzinie, zainicjowanej przez Polskę, są działania w Grupie Wyszehradzkiej [Polska, Czechy, Słowacja, Węgry], której Polska obecnie rotacyjnie przewodzi. Podczas niedawnego wspólnego spotkania, udało nam się wygenerować zręby wspólnych strategicznych interesów w kwestiach bezpieczeństwa. Teraz zaprezentujemy je stopniowo pozostałym członkom Unii Europejskiej i zaproponujemy taką samą metodę rozmów. Może więc uda się to w większej grupie? W najbliższym czasie, spotkamy się z przedstawicielami krajów bałtyckich - Litwy, Łotwy i Estonii.

Jak Pan ocenia - ile czasu potrzeba będzie Unii, aby dojrzeć do wspólnego postrzegania systemu bezpieczeństwa?

Chcielibyśmy doprowadzić do tego, aby na listopadowym posiedzeniu Rady Europejskiej podjęto decyzję o uruchomieniu procedury wypracowania wspólnej strategii bezpieczeństwa. Potem, jak praktyka pokazuje, potrzebne będzie co najmniej rok, może dwa lata. Być może, dla opracowania takiego dokumentu powołana zostanie jakaś "grupa mędrców", podobna do tej, która kilka lat temu opracowała założenia reformy strategicznej NATO. Gdyby możliwe było ukazanie się założeń strategii bezpieczeństwa UE w roku 2014 lub 2015, z pewnością byłbym bardzo zadowolony. Gdy osiągniemy jedność priorytetów, będziemy mogli skoncentrować się na konkretnych zadaniach, np. na ustalaniu zasad działania wspomnianych wcześniej grup bojowych UE.

Dotarliśmy do polskiego filaru systemu bezpieczeństwa państwa; w odróżnieniu od poprzednich, wydaje się on być nie tyle polityczno-organizacyjny, ile przede wszystkim ekonomiczno-technologiczny?

Twardym fundamentem polskiego filaru jest ustanowiona w 2001 roku [w czasach, gdy dzisiejszy prezydent Bronisław Komorowski był ministrem obrony narodowej] zasada przeznaczania na obronność 1,95 proc. PKB. Zazdrozczą jej nam dziś chyba wszystkie kraje NATO i Unii. Ustawowe związanie wydatków na obronność z rozwojem gospodarczym i kondycją finansową państwa to najzdrowszy możliwy system gwarantujący jasność w finansowaniu systemu bezpieczeństwa.

Prognozując rozwój kraju, możemy określać kwoty, jakie przeznaczone będą na modernizację sił zbrojnych i budować jej szczegółowe programy. Ułatwia to także rozpisywanie przejrzystych przetargów na dostawy uzbrojenia i innej techniki wojskowej, w których biorą udział nasi partnerzy zagraniczni. Dlatego Polska jest tak atrakcyjnym rynkiem dla przemysłu zbrojeniowego wielu krajów - znane są warunki, w jakich przyjdzie zabiegać o

kontrakty, jasny jest program unowocześnienia armii i jego szczegółowe priorytety. Powoduje to oczywiście skutki daleko wykraczające poza kwestie samej obronności. Sytuacja taka stymuluje rozwój polskich fabryk zbrojeniowych, zwiększa zatrudnienie, ułatwia dostęp do nowych technologii o światowej renomie, wykorzystywanych również w sektorze cywilnym.

Należy podkreślić, że skuteczne wykorzystanie warunków, jakie daje zagwarantowana ustawowo budżetowa suma na wydatki wojskowe, wymaga nie tylko odpowiedniej organizacji i nastawienia samej armii i jej kierownictwa, ale również aktywności krajowego przemysłu zbrojeniowego. Przede wszystkim chodzi o współpracę międzynarodową. Polski potencjał branży jest wciąż zbyt mały, aby tak jak światowi potentaci, mogła ona działać samodzielnie. Nie jest ona też w stanie samodzielnie zapewnić realizacji wszystkich ambitnych potrzebowań ze strony naszych sił zbrojnych.

Ale w kooperacji z zagranicznymi oferentami rodzimy przemysł zbrojeniowy może i powinien odegrać bardzo ważną rolę w modernizacji Wojska Polskiego. Zwłaszcza w priorytetowym dla państwa procesie tzw. polonizacji uzbrojenia i sprzętu armii. Według naszej strategicznej zasady, preferowani bowiem będą ci zagraniczni partnerzy, którzy zaproponują większą współpracę z polskim przemysłem zbrojeniowym przy realizacji danego projektu. Państwo stwarza więc dobre warunki dla zakładów zbrojeniowych, ale one muszą wykazać się aktywną, biznesową postawą.

Czy 10-letni program modernizacji polskich sił zbrojnych jest już szczegółowo zaplanowany?

Program 2013-2022 precyzuje szereg projektów priorytetowych, jak obrona powietrzna i przeciwrakietowa, program śmigłowcowy, modernizacja Marynarki Wojennej, systemy informatyczne, amunicja precyzyjna, samoloty bezałogowe etc. Każdy z tych programów ma swoją własną ścieżkę realizacji, od ogłoszenia warunków poprzez zaproszenie do współpracy partnerów zagranicznych i rozpisanie tych czy innych przetargów. Niektóre z nich są już realizowane, inne znajdują się w fazie przygotowawczej. Najważniejszy projekt - budowa systemu obrony przeciwrakietowej - ma szczególne warunki, z gwarantowanymi mechanizmami zabezpieczenia finansowego. Na mocy decyzji prezydenta, na ten program przeznaczone będzie co najmniej od 4 do 5 proc. budżetu Ministerstwa Obrony.

[Tweetnij](#)